

KRING Höga kustens mörka berg breder Ångermanlands gröna skogar ut sig över landskapet. Träden växer tätt och de uråldriga bergen sträcker sig högt mot himlen. När solen försvunnit bakom höjderna efter att ha lånat himlen alla sina färger, så blir natten lika svart som underjorden.

Fast hur hittar alla som bor i skogen om det är så mörkt att man inte ens kan se handen eller tassan framför sig? Några har nattögon och kan se trots att ljuset har försvunnit. Men hur gör alla andra skogsbor? Tja, nog är det tur att det finns stjärngossar . . .

Om du verkligen vill få syn på en stjärngosse så måste du leta på de rätta platserna. Tänk dig att du går i en ångermanländsk skog en sval och ljus försommardag. Små rosastrimmade harsyror och vita skogsstjärnor sticker upp lite här och var. De höga mörkgröna granarna blandar sig med ljusgröna småbjörkar. Du går på en barrklädd stig som slingrar sig upp och ner och allt djupare in i skogen. Stigen blir smalare ju längre in du kommer och till slut försvinner den helt. Men du är ju ute på det här äventyret för att åtminstone få en skymt av en livs levande stjärngosse, så du fortsätter envist ändå. När du har gått ytterligare en stund och kommit långt in i skogen börjar mossan bli så djupt

grön att den nära nog är svart. Barrträden står så tätt att du nästan inte kan ta ett enda steg utan att huka dig för en gren, och du måste hela tiden vara försiktig så att du inte snubblar på de knotiga rötterna på marken.

Nu är det dags att hålla utkik efter skogens väsen! Smyg så tyst du bara kan så att du inte skrämmer bort småfolket, för nu är du nära deras hem. Plötsligt står du vid en ljus glänta. Nu har du kommit rätt!

Stjärngossar är små och underliga väsen. De är väldigt svåra att upptäcka, men det är här man kan hitta dem, och det var just i en sådan här glänta som en sällsam berättelse tog sin början en gång för länge, länge sedan. Berättelsen om hur eldpojkarna blev stjärngossar . . .

Smultronglántan

ELDPOJKEN Alvin rörde fundersamt om i vattenpölen som uppstått efter morgonens regnskur. Ringarna som bildades på ytan växte och växte tills de slutligen nådde kanterna på pölen och försvann. Sedan låg vattnet blankt igen, ända tills han på nytt krusade ytan med sin träpinne.

Alvin satt på en av de tre små björkstubbarna utanför sitt hem i Smultronglántan. Det var han själv som hade huggit ut dem, och både han och hans bröder tyckte om att sitta där när solen och värmen besökte deras glánta i den ångermanländska skogen. Alvin sänkte pinnen mot vattnet igen och skulle just röra om i det för att framkalla nya spännande mönster på ytan, men han kom av sig när han hörde hur den äldste brodern Manfred började vissla glatt innanför Rotestugans dörr. Morgonpigga som Alvin var (för att vara en eldpojke) hade han redan hunnit med sina morgonsysslor. Nu såg han för sin inre syn hur Manfred tog itu med sina morgonbestyr. Han lät pinnen vila mot mossan och vände blicken mot stugans dörr.

Det slog honom vilken tur han och bröderna haft som hade funnit den här torra och fina bostaden under en tallrot. Ja, om man skulle vara riktigt noga så var det ju Hadar och Manfred som hade övertagit stugan från förra ägaren

långt innan Alvin föddes, men eftersom han bott här så länge han kunde minnas så var det ju lika mycket hans eget hem.

Tidigare hade det bott en gråmmer i Rotestugan. Han hade aldrig trivts riktigt bra i Smultronglântan, vilket säkert berodde på att han som alla andra gråmmer föredrog att bo i någon bergsskrevla eller grotta vid havet. Därför hade Hadar och Manfred fått överta stugan för endast två facklor i utbyte. Visserligen tog det nästan ett halvår för Manfred att tillverka facklorna, men pojkarna tyckte ändå att de hade gjort ett lyckat byte. Under den korta tid som gråmmern bott i glântan hade han förvandlat stugan till en ypperlig boning. Inte för att gråmmer, sina hantverkarkonster till trots, brukar vara så intresserade av att pyssla och pynta i sina hem, men just den här gråmmern hade verkligen ansträngt sig för att göra det trivsamt omkring sig i skogen. Fast det var förgäves. Till slut tog hans längtan till havet överhanden, så han flyttade till kusten, och det blev de tre eldpojkarnas lycka.

Plötsligt öppnades den halvmåneformade dörren till deras hem. Det fanns mycket som skilde Rotestugan från de andra boningarna i skogen, men den mest iögonfallande detaljen var nog den vackert snidade dörren. Den kunde vara lite krånglig att ta sig igenom eftersom tröskeln var så hög, men bröderna var så förtjusta i dörren att de inte hade en tanke på att byta ut den.

Mellanbrodern Hadar klev ut ur stugan med sin säck på ryggen. Precis som Alvin hade Hadar en strutliknande luva på huvudet som höll undan ett ostyrgt hår fullt med tril-

kande virvlar. Skillnaden var att Alvins hår var brunt medan Hadars kalufs var ljuslockig. Hadar var dessutom en bra bit längre än Alvin. Det berodde inte på att Hadar var särskilt lång, utan på att Alvin var ganska liten och spenslig. Han var ungefär lika lång som de rödbruna ekorrarna som kilar omkring i de ångermanländska skogarna, medan hans bröder och de flesta av de andra eldpojkarna var ungefär en halv grankotte längre än kurrarna.

Ibland kunde Alvin faktiskt förundras över att han var född ur samma blomma som sina bröder. Att Hadar och Manfred var släkt med varandra kunde man ju se på långa vägar, men det var svårt att se några likheter mellan dem och Alvin.

»Jaså du, minstingen . . . Här sitter du och drömmer dig bort som vanligt«, sa Hadar i retsam men kärleksfull ton.

»Vill du följa med till skogsbäcken och bada, eller tänker du sitta här och studera växter och djur dagen all?« fortsatte han lika retfullt.

Alvin funderade, men Hadar var lika otålig som vanligt. Han skyndade iväg mot badplatsen innan Alvin ens hann svara. »Vi ses i kväll«, ropade han över axeln. »Förresten, sitt inte och stirra på blommorna för länge, för då kanske du också slår rot!«

Alvin log. Visst kunde hans bror vara en retsticka, och visst var de mycket olika varandra till sättet, men de kunde också skratta och ha väldigt roligt ihop emellanåt.

Inne i stugan visslade Manfred fortfarande förnöjsamt för sig själv och Alvin tyckte sig kunna se sin bror skymta förbi i ett av de flerfärgade fönstren på husets framsida.

Med ens fylldes Alvin av upptäckarlust och en längtan efter att röra på sig, så han reste sig upp och lämnade Smultronglantan.

Det fanns inte så värst många gläntor i den ångermanländska skogen, men de som fanns var nästan alla bebodda av eldpojkar. Bröderna var dock överens om att just deras Smultronglanta var den allra trevligaste. Under de kalla och klara vinternätterna kunde man ställa sig mitt i gläntan och studera himlens alla märkvärdiga stjärnbilder och på sensommaren fanns där så många söta, saftiga skogssmultron att det på sina ställen lyste alldeles rött på marken.

Alvin fortsatte gnolande på sin upptäcktsfärd genom skogen. Som så många gånger förr gjorde han egna melodier av sammanvävda tankar som han sedan sjöng med sin fina stämma. En av dessa sånger lät så här:

*På mitt huvud bär jag
en strut av kardad ull
Den är grön som mossan
som pryder sten och mull
Struten håller undan
mitt virvelfyllda hår
så att jag kan se vart jag går*

*Visst är jag rätt liten
och kanske lite skygg
Men jag bär min fackla
med stolthet och rak rygg
Mat och andra gåvor
får vi från skogens djur
när vi lyser väg för dem
i natten på vår tur*

*Kläderna vi syr
har naturens doft och färg
så vi ej ska synas bland
granris träd och berg
Om sommaren när vi vandrar
längs kusten där vi bor
samlar vi upp näver till skor*

*Visst är jag rätt liten
och kanske lite skygg
Men jag bär min fackla
med stolthet och rak rygg
Mat och andra gåvor
Vi får från skogens djur
när vi lyser väg för dem
i natten på vår tur*

Vad var det Alvin sjöng om att bära en fackla? Jo, det är en väldigt viktig, kanske den allra viktigaste delen i denna berättelse. Nu ska du få höra!

Om dagarna var eldpojckarna lediga och kunde göra lite vad de ville. Om sommaren, när träd och växter stod i blom, brukade de fiska, bada i någon av de porlande skogsbäckarna, pyssla om sina hem eller bara vila i solen. Om vintrarna tyckte pojckarna om att åka kälke nerför kanor som uttrarna gjort i snön. Men de var alltid väldigt noga med att först se efter var kanorna slutade, för de busiga uttrarna brukade ibland avsluta sina utförsfärder med ett iskallt dopp i någon vak. Skidåkning tyckte de också om, och när isen lagt sig på tjärnar och dammar brukade de åka skridskor.

Men så fort mörkret lade sig över skogen hade eldpojckarna en helt annan sysselsättning och ett väldigt betydelsefullt arbete att sköta . . . Då skred de nämligen runt på led i Ångermanlands djupa skogar och lyste med sina eldfacklor. På så sätt bringade de ljus åt de av skogens djur som inte såg så bra i mörkret.

Från dessa glimmande rader av ljus som ringlade sig hit och dit mellan träden hördes också sång och musik. Det var bra, för på så sätt kunde de som behövde eldpojckarnas hjälp att hitta rätt i mörkret höra var de befann sig och ropa dem till sig eller skynda sig dit.

Och fackeltågen lockade till sig många skogsbor, för även de som hade nattögon tyckte om att lyssna på eldpojckarnas sånger.

